

Klínískar leiðbeiningar

Offita barna og unglunga: greining, forvarnir og meðferð

Heimildavinna

Undirbúningur þessarar vinnu hófst haustið 2001 en vinna fór ekki í gang fyrr en 2002 undir forystu Árna V Þórssonar læknis. Skoskar landsleiðbeiningar um efnið voru grundvöllur íslensku leiðbeininganna og var íslenska vinnuhópnun gert kleift að fylgjast með og koma með tillögum á vinnu skoska vinnuhópsins. Þetta var gert m.a. með því að hafa aðgang að drögum og álitsgerðum sérfræðinga þeirra.

Með því að nýta okkur vinnu Skota og seinna Svía var heimildavinna einfölduð mikið því hægt var að samnýta leitaraðferðir og fleira. Auk vinnu skotanna var tekið mið af kerfisbundnum yfirlitum, yfirgreiningum og öðrum gagnreyndum klínískum leiðbeiningum auk allra íslenskra rannsókna um efnið (sjá leitaraðferð neðst á síðu).

Heimildir:

Clinical practice guidelines:

1. Scottish Intercollegiate Guideline Network (SIGN), *Management of obesity in children and young people*. No.69, April 2003.
<http://www.sign.ac.uk/guidelines/published/numlist.html>
2. National Health and Medical Research Council (NHMRC) í Ástralíu. Clinical Practice Guidelines for the Management of Overweight and Obesity in Children and Adolescents. September 2003.
<http://www.obesityguidelines.gov.au/guidelines/children.htm>
3. SBU (Statens beredning för medicinsk utvärdering). Obesity. Problems and Interventions. Rapport nr 160, June 2002, Stockholm
http://www.sbu.se/Filer/Content0/publikationer/1/fetma_2002/fetmafull.html eða
<http://www.sbu.se/www/index.asp> (sótt janúar 2003)

Systematic reviews: (leit takmörkuð við heimildir sem birtar hafa verið eftir mitt ár 2001 þar sem heimildaleit hjá SIGN náði til loka árs 2001 og var endurskoðuð fyrir útgáfu leiðbeininganna og heimildaleit SBU náði til maí 2001)

1. Campbell K, Waters E, O'Meara S, Kelly S, Summerbell C. Interventions for preventing obesity in children (Cochrane Methodology Review). In: *The Cochrane Library*, Issue 4, 2003. Chichester, UK: John Wiley & Sons, Ltd.
<http://www.cochrane.org/cochrane/revabstr/AB001871.htm>
2. Summerbell CD, Ashton V, Campbell KJ, Edmunds L, Kelly S, Waters E. Interventions for treating obesity in children (Cochrane Methodology Review). In: *The Cochrane Library*, Issue 4, 2003. Chichester, UK: John Wiley & Sons, Ltd.
<http://www.cochrane.org/cochrane/revabstr/AB001872.htm>
3. The prevention and treatment of childhood obesity. NHS Centre for Reviews and Dissemination. York: Centre for Reviews and Dissemination, 2002. (Effective Health Care 7(6)) <http://www.york.ac.uk/inst/crd/ehc76.htm>
4. *Factors that alter body fat, body mass, and fat-free mass in pediatric obesity*. LeMura L M, Maziakas M T. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 2002; 34(3), 487-496.
5. *Cost-effectiveness of group and mixed family-based treatment for childhood obesity*. Goldfield G S, Epstein L H, Kilanowski C K, Paluch R A, Kogut-Bossler B. *International Journal of Obesity* 2001; 25(12), 1843-1849.
6. *Effectiveness of interventions to prevent obesity and obesity-related complications in children and adolescents*. Jerum A, Melnyk B M. *Pediatric Nursing*, 2001; 27(6), 606-610

7. Environmental interventions to reduce energy intake or density: a critical appraisal of the literature. Hider P. , 2001; Christchurch, New Zealand: New Zealand Health Technology Assessment (NZHTA), 70. (NZHTA; 4(2))
<http://nzhta.chmeds.ac.nz/publications/nzhtav4n2.pdf>

Heimildavinna:

Í upphafi vinnuferlisins var leitað að vel unnum klínískum leiðbeiningum á völdum stöðum auk þess að leitað var á viðkomandi heimasíðum að efni sem var í vinnslu.

Scottish Intercollegiate Guideline Network (SIGN)

<http://www.sign.ac.uk/guidelines/published/numlist.html>

National Institute for Clinical Excellence (NICE)

<http://www.nice.org.uk/catlist.asp?c=45>

<http://www.nice.org.uk/catta2.asp?c=17935>

New Zealand Guideline Group (NZGG)

http://www.nzgg.org.nz/index.cfm?fuseaction=fuseaction_10

Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU)

<http://www.sbu.se/www/index.asp>

Medical products agency Sweden

<http://www.mpa.se/workshops/index.shtml>

Agency for Healthcare Research and Quality (AHRQ)

<http://www.ahrq.gov/clinic/>

NHS national electronic library for health (NeLH guideline finder)

<http://www.nelh.nhs.uk/guidelinesfinder/default.asp>

National Guideline Clearinghouse (USA)

<http://www.guideline.gov/>

National Health and Medical Research Council Australia (NHMRC)

<http://www.health.gov.au/nhmrc/publications/series.htm>

Ákveðið var í lok árs 2001 að nota drög leiðbeininga sem voru í vinnslu hjá SIGN og fylgja þeirri vinnu eftir. Síðar kom í ljós kom að leiðbeiningar voru í vinnslu SBU og NHMRC og voru þeir staðir vaktar sérstaklega.

Frekari heimilda var aflað með leit að leiðbeiningum, kerfisbundnum yfirlitum, yfirgreiningum og heilbrigðistækniúttektum á eftirfarandi stöðum m.a. :

Guidelines International Network (GIN) <http://www.g-i-n.net> (frá september 2003)

International Network of Agencies for Health Technology Assessments (INAHTA)

<http://www.inahta.org/> , NHS centre for reviews and dissemination

(<http://www.york.ac.uk/inst/crd/>) og í MEDLINE auk Cochrane DSR og DARE.

Íslenskar rannsóknir / heimildir

1. Atli Dagbjartsson, Árni V. Þórsson, Gestur I. Pálsson og Víkingur H. Arnórsson. Hæð og þyngd íslenskra barna og unglunga 6-20 ára. Læknablaðið 2000;86:509-14.
2. Brynhildur Briem Breytingar á hæð og þyngd 9 ára skólabarna í Reykjavík 1919-1998. Meistaraprófsritgerð Háskóli Íslands Læknadeild ágúst 1999.
3. Magnús Ólafsson, Kjartan Ólafsson, Kristján M. Magnússon og Rósa Eggertsdóttir. Þyngd skólabarna og tengsl hennar við líðan og námsárangur. 2003;89:767-75.
4. Erlingur Jóhannsson, Þórarinn Sveinsson, Sigurbjörn Árni Arngrímsson, Brynhildur Briem og Þórólfur Þórlindsson. Holdafar, líkamsástand, hreyfimyntur og lífnaðarhættir 9 ára barna í Reykjavík haustið 2002. Skýrsla gefin út af Rannsóknarstofnun Kennaraháskóla Íslands apríl 2003.
5. Magnús Ólafsson, Kjartan Magnússon, Kristján M. Magnússon og Rósa Eggertsdóttir. Þyngd skólabarna og tengsl hennar við líðan og námsárangur. Rannsókn meðal barna í 4., 7. og 10. bekk grunnskóla á starfssvæði Heilsugæslustöðvarinnar á Akureyri vetur inn 2000-2001. Skýrsla gefin út af Rannsóknarstofnun Háskólans á

Akureyri nóvember 2002.

http://notendur.unak.is/not/kjartan/rannsoknir/ko_ritverk/skyrslur/ko_rit_thyngdgidanna.pdf

6. Atladottir H and Thorsdottir I. Energy intake and growth of infants in Iceland – a population with high frequency of breast-feeding and high birth weight. Eur J Clin Nutr 2000; 54:695-701
7. Anna Lilja Sigurðardóttir og Irena Ásdís Óskarsdóttir. Hreyfing barna. B.Sc. lokaritgerð frá Íþróttabraut KHÍ apríl 2001.
8. Ragnar Ingi Sigurðsson og Alda Jónsdóttir. Lífsvenjur 15 ára unglunga í Reykjavík. B.Sc. lokaritgerð frá Íþróttabraut KHÍ apríl 2003.
9. Margaret Ospina Nutrition and health of six-year-old Icelandic children- validity of methods. Meistaraprófsritgerð HÍ 2003
10. Gunnarsdóttir I, Thorsdóttir I. Relationship between growth and feeding in infancy and body mass index at the age of 6 years. Int J Obes Relat Metab Disord 2003;27:1523-7
11. Thorsdóttir I, Gunnarsdóttir I, Pálsson GI. Association of birth weight and breast-feeding to coronary heart disease risk factors at the age of 6 years. Nutr Metab Cardiovasc Dis (í prentun)

Áhugaverðar heimasíður

Lýðheilsustöð www.lydheilsustod.is

NHS Scotland. Weight management <http://www.hebs.com/learningcentre/weightmanagement/>

The Scottish Nutrition and Diet Resources Initiative (SNDRI) <http://www.sndri.gcal.ac.uk>

Alþjóða heilbrigðisstofnunin. <http://www.who.int/nut/obs.htm>

Centers for Disease Control. 2000 CDC Growth Charts: United States.

<http://www.cdc.gov/growthcharts/> (sótt janúar 2004)

National Heart Blood and Lung Institute

http://www.nhlbi.nih.gov/guidelines/obesity/ob_home.htm

NHMRC Obesity guidelines website. <http://www.obesityguidelines.gov.au/>

NHMRC. Dietary guidelines for all Australians (June 2003)

<http://www.health.gov.au/nhmrc/publications/synopses/dietsyn.htm>

Klínískar leiðbeiningar sem fjalla um offitu fullorðinna:

National Health and Medical Research Council (NHMRC) Clinical Practice Guidelines for the Management of Overweight and Obesity in Adults. September 2003.

<http://www.obesityguidelines.gov.au/guidelines/adults.htm> eða

<http://www.health.gov.au/nhmrc/publications/cphome.htm>

SBU (Statens beredning för medicinsk utvärdering). Obesity. Problems and Interventions.

Rapport nr 160, June 2002, Stockholm

http://www.sbu.se/Filer/Content0/publikationer/1/fetma_2002/fetmafull.html eða

<http://www.sbu.se/www/index.asp> (sótt janúar 2003)

National Institute for Clinical Excellence (NICE). Orlistat for the treatment of obesity in adults.

March 2001. <http://www.nice.org.uk/Cat.asp?c=15712>

National Institute for Clinical Excellence (NICE) . Guidance on the use of sibutramine for the treatment of obesity in adults. October 2001 <http://www.nice.org.uk/cat.asp?c=23003> .

National Institute for Clinical Excellence (NICE) . Guidance on the use of surgery to aid weight reduction for people with morbid obesity. July 2002. <http://www.nice.org.uk/cat.asp?c=34789>

11 janúar 2004

Sigurður Helgason

Yfirfarið 30. mars 2005